

PYTANIA I ODPOWIEDZI

ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE – PROGRAM 500+

Kto może otrzymać świadczenie wychowawcze?

Świadczenie wychowawcze otrzymywać mogą:

- rodzice,
- opiekunowie prawni (osoby ustanowione przez sąd opiekunami prawnymi dziecka) lub
- opiekunowie faktyczni dziecka (opiekun faktyczny to osoba faktycznie opiekująca się dzieckiem, jeżeli wystąpiła do sądu z wnioskiem o adopcję dziecka).

Świadczenie wychowawcze przysługuje do ukończenia przez dziecko 18 roku życia.

Jeśli jestem osobą samotnie wychowującą dziecko, to czy konieczne jest zasądzenie alimentów na dziecko od drugiego rodzica, abym mogła otrzymać świadczenie wychowawcze?

Świadczenie wychowawcze otrzyma każda rodzina bez względu na stan cywilny rodziców. Otrzymają je także rodziny niepełne, choć w tym przypadku do uzyskania prawa do świadczenia wychowawczego koniecznym jest, aby na dane dziecko zostały ustalone alimenty od drugiego rodzica, chyba że z przyczyn obiektywnych jest to niemożliwe, gdyż:

- 1) drugi z rodziców dziecka nie żyje;
- 2) ojciec dziecka jest nieznany;
- 3) powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone;
- 4) sąd zobowiązał jedno z rodziców do ponoszenia całkowitych kosztów utrzymania dziecka i nie zobowiązał drugiego z rodziców do świadczenia alimentacyjnego na rzecz tego dziecka;
- 5) dziecko, zgodnie z orzeczeniem sądu, jest pod opieką naprzemienną obojga rodziców sprawowaną w porównywalnych i powtarzających się okresach.

Ważne!!!

Aby osoba samotnie wychowująca dziecko spełniła powyższy warunek nie musi występować do sądu z pozwem o alimenty. Wystarczające będzie także uzyskanie i przedstawienie tytułu wykonawczego ustalającego alimenty zatwierdzonego przez sąd, którym to tytułem będzie np. ugoda zawarta przed mediatorem, protokół z posiedzenia sądu zatwierdzającego ugodę zawartą przed sądem, a nawet umowa zawarta w formie aktu notarialnego, której sąd nadał klauzulę wykonalności.

Jeśli osoba samotnie wychowująca dziecko, której prawo do świadczenia wychowawczego w stosunku do danego dziecka uzależnione jest od ustalenia na rzecz tego dziecka od jego rodzica świadczenia alimentacyjnego, nie dołączy do wniosku tytułu wykonawczego, gminny organ właściwy przyjmie wniosek i w zakresie ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego w stosunku do tego dziecka, wyznaczy termin 3 miesięcy na dostarczenie tytułu wykonawczego.

Jeśli rodzic dostarczy tytuł wykonawczy w wyznaczonym terminie, świadczenie wychowawcze będzie przysługiwało od miesiąca złożenia wniosku, o ile spełnione będą pozostałe warunki uprawniające do świadczenia. Natomiast niezastosowanie się do wezwania gminnego organu właściwego będzie skutkowało pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

W przypadku gdy osoba samotnie wychowująca dziecko nie dostarczy w wyznaczonym 3-miesięcznym terminie, tytułu wykonawczego potwierdzającego ustalenie na rzecz dziecka od jego rodzica świadczenia alimentacyjnego, ponieważ sąd wydał postanowienie w przedmiocie odmowy udzielenia zabezpieczenia w sprawie o alimenty (takie rozstrzygnięcie sąd jest możliwe w przypadku wystąpienia przez osobę ubiegającą się o alimenty

z wnioskiem do sądu o zabezpieczenia powództwa o alimenty), bieg 3-miesięcznego terminu ulega zawieszeniu do dnia dostarczenia tego tytułu wykonawczego.

W takim wypadku, po dostarczeniu tytułu wykonawczego, świadczenie wychowawcze będzie przysługiwało od miesiąca złożenia wniosku, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, od którego drugi rodzic został zobowiązany do zapłaty alimentów, jeżeli spełnione będą pozostałe warunki uprawniające do świadczenia.

Na jaki czas będzie przysługiwało prawo do świadczenia wychowawczego?

Prawo do świadczenia jest ustalane na okres 1 roku – od 1 października danego roku do 30 września kolejnego roku. Wnioski na kolejny (nowy) okres można składać od 1 sierpnia danego roku.

Jeśli osoba złoży kompletny i prawidłowo wypełniony wniosek o świadczenie wychowawcze na kolejny okres w terminie do 31 sierpnia, przyznanie świadczenia wychowawczego oraz wypłata przyznanego świadczenia za miesiąc październik nastąpi do 31 października tego roku, a więc zostanie zachowana ciągłość wypłat świadczenia wychowawczego także od pierwszego miesiąca nowego okresu.

W przypadku gdy osoba złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od 1 września do 31 września danego roku, ustalenie prawa oraz wypłata przyznanego świadczenia za miesiąc październik i listopad nastąpi nie później niż do 30 listopada tego roku.

W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenie wychowawcze złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od 1 października do 31 października danego roku, ustalenie oraz wypłata przyznanego świadczenia za miesiąc październik, listopad i grudzień, nastąpi nie później niż do dnia 31 grudnia tego roku.

Analogiczny mechanizm będzie obowiązywał w kolejnych miesiącach, tj.:

- w przypadku złożenia kompletnego wniosku w listopadzie, przyznanie świadczenia następuje za miesiące od listopada, a wypłata przyznanego świadczenia nastąpi najpóźniej do dnia 31 stycznia,
- w przypadku złożenia kompletnego wniosku w grudniu, przyznanie świadczenia następuje za miesiące od grudnia, a wypłata przyznanego świadczenia nastąpi najpóźniej do końca lutego,
- w przypadku złożenia kompletnego wniosku w styczniu, przyznanie świadczenia następuje za miesiące od stycznia, a wypłata przyznanego świadczenia również nastąpi najpóźniej do końca lutego,
- wnioski składane od lutego będą podlegać rozpatrzeniu na bieżąco.

W przypadku złożenia wniosku na nowy okres zasiłkowy w kolejnych miesiącach, świadczenie będzie przyznawane od miesiąca, w którym rodzic złoży wniosek, a wypłaty przyznanego świadczenia realizowane będą co miesiąc na bieżąco.

Gdy dzieci wychowują dziadkowie, czy mogą wystąpić o 500 zł na dziecko?

Tak, jeżeli są ustanowionymi przez sąd opiekunami prawnymi i nie są rodziną zastępczą. Jeśli zostali ustanowieni rodziną zastępczą dla dziecka, to na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przysługuje im dodatek wychowawczy w wysokości świadczenia wychowawczego – tj. w wysokości 500 zł miesięcznie.

Czy Program Rodzina 500plus dotyczy także dzieci adoptowanych?

Tak, świadczenie przysługuje rodzicom dzieci przysposobionych na takich samych zasadach jak w przypadku rodziców dzieci biologicznych.

Czy 500 zł to kwota netto czy brutto?

To kwota, od której nie są odprowadzane żadne podatki/składki/potrącenia, w związku z czym cała kwota świadczenia z Programu „Rodzina 500+” trafia bezpośrednio do rodziny.

Czy kwota świadczenia będzie waloryzowana?

Rada Ministrów ma możliwość podniesienia kwoty świadczenia w oparciu o wskaźniki wzrostu inflacji – w okresie zasiłkowym, który rozpocznie się od 1 października 2017 r. i potrwa do 30 września 2018 r. - kwota świadczenia pozostaje bez zmian i wynosi 500 zł miesięcznie na dziecko.

Kiedy obowiązuje kryterium dochodowe?

Świadczenie wychowawcze na drugie i kolejne dziecko w wieku do ukończenia 18. roku życia przysługuje niezależnie od dochodu. Wsparcie na pierwsze dziecko, tj. jedyne lub najstarsze dziecko w wieku do ukończenia 18. r. życia, przysługuje po spełnieniu kryterium dochodowego 800 zł netto miesięcznie na osobę w rodzinie lub 1200 zł netto na osobę w rodzinie, której członkiem jest dziecko niepełnosprawne.

Czy rodzinie z jednym dzieckiem, której dochód przekracza 800 zł, urodzi się drugie dziecko i tym samym dochód na osobę spadnie poniżej 800 zł, będzie przysługiwało wsparcie na dwoje dzieci?

Tak, do ukończenia przez dzieci 18. roku życia.

Czy rodzice dostaną 500 złotych na drugie dziecko, w przypadku, gdy pierwsze skończyło 18 lat, ale nadal pozostaje na ich utrzymaniu?

Dziecko do 25 r.ż., które nadal mieszka z rodzicami i pozostaje na ich utrzymaniu, jest uwzględniane przy obliczaniu dochodu na osobę w rodzinie. Dzięki temu jego młodszy brat lub siostra w wieku poniżej 18 r. życia może nadal otrzymywać wsparcie, jeśli dochód na osobę nie przekroczy 800 zł (1200 zł w przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne).

Jak otrzymać świadczenie?

Wystarczy złożyć wniosek – przez Internet: za pośrednictwem: ministerialnej Platformy Usługowo - Informacyjnej „Emp@tia”, systemów teleinformatycznych banków krajowych, które oferują taką możliwość, PUE ZUS (czyli przez Platformę Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych) oraz profil zaufany, lub osobiście w gminie. Wypełniony wniosek można także przesłać do gminy za pośrednictwem Poczty Polskiej. Świadczenie z rządowego Programu „Rodzina 500+” zostanie wypłacone bezpośrednio na konto wskazane przez rodzica lub w inny, dogodny dla rodziców sposób przewidziany w danej gminie.

Kiedy można złożyć wniosek?

Wnioski o świadczenie wychowawcze na kolejny okres, który rozpocznie się 1 października 2017 r. można składać od 1 sierpnia 2017 r. Jeśli osoba złoży kompletny i prawidłowo wypełniony wniosek o świadczenie wychowawcze na kolejny okres w terminie do 31 sierpnia, przyznanie świadczenia wychowawczego oraz wypłata przyznanego świadczenia za miesiąc październik nastąpi do 31 października tego roku.

W przypadku gdy osoba złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od 1 września do 31 września danego roku, ustalenie prawa oraz wypłata przyznanego świadczenia za miesiąc październik i listopad nastąpi nie później niż do 30 listopada tego roku.

W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenie wychowawcze złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od 1 października do 31 października danego roku, ustalenie oraz wypłata przyznanego świadczenia za miesiąc październik, listopad i grudzień, nastąpi nie później niż do dnia 31 grudnia tego roku.

Analogiczny mechanizm będzie obowiązywał w kolejnych miesiącach, tj.:

- w przypadku złożenia kompletnego wniosku w listopadzie, przyznanie świadczenia następuje za miesiąc od listopada, a wypłata przyznanego świadczenia nastąpi najpóźniej do dnia 31 stycznia,

- w przypadku złożenia kompletnego wniosku w grudniu, przyznanie świadczenia następuje za miesiąc od grudnia, a wypłata przyznanego świadczenia nastąpi najpóźniej do końca lutego,
- w przypadku złożenia kompletnego wniosku w styczniu, przyznanie świadczenia następuje za miesiąc od stycznia, a wypłata przyznanego świadczenia również nastąpi najpóźniej do końca lutego,
- wnioski składane od lutego będą podlegały rozpatrzeniu na bieżąco.

W przypadku złożenia wniosku na nowy okres zasiłkowy w kolejnych miesiącach, świadczenie będzie przyznawane od miesiąca, w którym rodzic złoży wniosek, a wypłaty przyznanego świadczenia realizowane będą co miesiąc na bieżąco.

Skąd pobrać wniosek o świadczenie wychowawcze?

Formularze wniosków oraz innych dokumentów niezbędnych do przyznania prawa do świadczenia wychowawczego udostępnia podmiot realizujący świadczenia wychowawcze w danej gminie, jest to najczęściej urząd miasta/gminy lub ośrodek pomocy społecznej. Przykładowy wzór wniosku jest dostępny też u nas na stronie Biuletynu Informacji Publicznej ministerstwa. Wniosek on-line można złożyć poprzez 4 kanały: Portal Informacyjno-Usługowy Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej *Emp@tia*, bankowość elektroniczną, PUE ZUS, czyli przez Platformę Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, oraz profil zaufany. Wzór/formularz wniosku jest dostępny w każdym z tych kanałów.

Jakie dokumenty są potrzebne, by złożyć wniosek o świadczenie 500 zł na dziecko?

Jeśli osoba wnioskuje o świadczenie wychowawcze na drugie i kolejne dziecko, nie musi dołączyć do wniosku żadnych dodatkowych dokumentów, gdyż w takim przypadku świadczenie nie jest uzależnione od kryterium dochodowego.

Jeśli osoba wnioskuje o świadczenie wychowawcze na pierwsze lub jedyne dziecko (z uwagi na fakt, że obowiązuje w takim wypadku kryterium dochodowe) musi, w zależności od indywidualnych okoliczności sprawy, odpowiednio dołączyć do wniosku:

- oświadczenia wnioskodawcy dokumentujące wysokość dochodów niepodlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych, dotyczące członków rodziny osiągających takie dochody,
- zaświadczenia z urzędu skarbowego zawierające dane dotyczące opodatkowania działalności podlegającej opodatkowaniu na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne - ryczałt ewidencjonowany lub karta podatkowa, dotyczące członków rodziny osiągających takie dochody,
- oświadczenia wnioskodawcy o przeciętnej wielkości o gospodarstwa rolnego, dotyczące członków rodziny posiadających gospodarstwo rolne,
- inne dokumenty (w tym oświadczenia) potwierdzające utratę lub uzyskanie dochodu w przypadku zmian sytuacji dochodowej.

Ważne!!!

Od 1 sierpnia 2017 r., odpowiednie oświadczenia dotyczące dochodów nieopodatkowanych oraz wielkości gospodarstwa rolnego za poszczególnych członków swojej rodziny składa (czyli wypełnia i podpisuje) osoba wnioskująca o świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko.

W przypadku, gdy wniosek będzie wysyłany elektronicznie, wnioskodawca będzie miał możliwość również załączenia załączników w formie elektronicznej (tj. np. zdjęć danego dokumentu)

W zależności od okoliczności indywidualnej sprawy, gmina może zażądać udokumentowania innych, istotnych dla prawidłowego przyznania świadczenia wychowawczego, okoliczności. Zasadą jest jednak, że ich udokumentowanie może się odbyć poprzez złożenie odpowiedniego oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenia fałszywych zeznań.

Jeśli wniosek o świadczenie wychowawcze zostanie wysłany drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministerialnego Portalu Informacyjno-Usługowego *Emp@tia*, cała korespondencja z gminą będzie prowadzona również drogą elektroniczną. W takim wypadku korespondencja z gminy trafia do wnioskodawcy na utworzone przez niego konto na stronie empatia.mrpips.gov.pl.

Natomiast sprawy z wniosków złożonych przy użyciu PUE ZUS i systemów informatycznych banków, po ich wpłynięciu do gminnego organu właściwego, tj. do urzędu miasta/gminy, ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej wyznaczonej w danej gminie, załatwiane będą drogą pisemną, czyli w postaci papierowej.

Czy trzeba załączyć akt urodzenia dzieci?

Co do zasady nie, chyba, że będzie to wniosek osoby samotnie wychowującej na dziecko, którego ojciec jest nieznanym – wówczas może być wymagany odpis zupełny aktu urodzenia dziecka.

Kiedy decyzja i wypłata świadczenia?

Jeśli osoba złoży kompletny i prawidłowo wypełniony wniosek o świadczenie wychowawcze na kolejny okres w terminie do 31 sierpnia, przyznanie świadczenia wychowawczego oraz wypłata przyznanego świadczenia za miesiąc październik nastąpi do 31 października tego roku, a więc zostanie zachowana ciągłość wypłat świadczenia wychowawczego także od pierwszego miesiąca nowego okresu.

W przypadku gdy osoba złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od 1 września do 31 września danego roku, ustalenie prawa oraz wypłata przyznanego świadczenia za miesiąc październik i listopad nastąpi nie później niż do 30 listopada tego roku.

W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenie wychowawcze złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od 1 października do 31 października danego roku, ustalenie oraz wypłata przyznanego świadczenia za miesiąc październik, listopad i grudzień nastąpi nie później niż do dnia 31 grudnia tego roku.

Analogiczny mechanizm będzie obowiązywał w kolejnych miesiącach, tj.:

- w przypadku złożenia kompletnego wniosku w listopadzie, przyznanie świadczenia następuje za miesiąc od listopada, a wypłata przyznanego świadczenia nastąpi najpóźniej do dnia 31 stycznia,
- w przypadku złożenia kompletnego wniosku w grudniu, przyznanie świadczenia następuje za miesiąc od grudnia, a wypłata przyznanego świadczenia nastąpi najpóźniej do końca lutego,
- w przypadku złożenia kompletnego wniosku w styczniu, przyznanie świadczenia następuje za miesiąc od stycznia, a wypłata przyznanego świadczenia również nastąpi najpóźniej do końca lutego,
- wnioski składane od lutego będą podlegać rozpatrzeniu na bieżąco.

W przypadku złożenia wniosku na nowy okres zasiłkowy w kolejnych miesiącach, świadczenie będzie przyznawane od miesiąca, w którym rodzic złoży wniosek, a wypłaty przyznanego świadczenia realizowane będą co miesiąc na bieżąco.

Powyższe terminy rozpatrywania wniosków są terminami maksymalnymi. Gmina, uwzględniając liczbę wniosków i możliwości organizacyjne, może rozpatrywać wnioski na bieżąco wcześniej niż w tych maksymalnych, ustawowo określonych terminach.

Jaki dochód będzie brany pod uwagę?

Ustalając prawo do świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko na dany okres, brany pod uwagę jest dochód z roku kalendarzowego poprzedzającego okres, na jaki ustalane jest prawo do świadczenia wychowawczego.

Zatem, podstawą ustalania prawa do świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko na okres 2017/2018 jest dochód z 2016 roku.

Prawo do świadczenia ustala się z uwzględnieniem określonych ustawą przepisów o utracie i uzyskaniu dochodu.

Jak policzyć dochód?

W celu uzyskania szczegółowych, wiążących informacji, dotyczących sposobu ustalania dochodu w indywidualnej sprawie, należy się zwrócić do gminnego organu właściwego, tj. do urzędu miasta/gminy, ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej wyznaczonej w danej gminie, który ustali w indywidualnej sprawie sytuację dochodową i rozstrzygnie, czy świadczenie wychowawcze przysługuje.

Jak będzie liczony mój dochód jeśli w 2016 roku zmieniłem pracodawcę?

W dochodzie rodziny, od którego uzależnione jest prawo do świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko, nie uwzględnia się dochodów utraconych w roku kalendarzowym poprzedzającym okres, na jaki ustalane jest prawo do świadczenia wychowawczego (w przypadku wniosków składanych na okres 2017/2018 jest to rok 2016), lub po tym roku. Zamknięty katalog okoliczności uznawanych za utratę dochodu jest zawarty w art. 2 pkt 19 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Utrata dochodu, co do zasady, ma miejsce wtedy, gdy członek rodziny nie osiąga już dochodu gdyż go utracił, np. w wyniku rozwiązania umowy o pracę. W takiej sytuacji, do dochodu rodziny nie wlicza się dochodu utraconego.

Ważne!!!

Jeśli członek rodziny utracił dochód z tytułu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub dochód z tytułu wyrejestrowania i w okresie 3 miesięcy, licząc od dnia utraty dochodu, uzyskał dochód u tego samego pracodawcy lub zleceniodawcy lub zamawiającego dzieło lub ponownie rozpoczął pozarolniczą działalność gospodarczą, to przepisów o utracie dochodu nie stosuje się do tego dochodu.

W takim przypadku prawo do świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko zostanie ustalone w oparciu o pierwotny dochód z tytułu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.

Jeżeli obecny dochód rodziny jest niższy od dochodu z 2016 roku, to czy dodatek 500 zł będzie się należał?

Prawo do świadczenia wychowawczego na okres rozpoczynający się 1 października 2017 r. ustala się na podstawie dochodu osiągniętego w roku kalendarzowym 2016 r., z uwzględnieniem określonych ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci przepisów o utracie i uzyskaniu dochodu. Jeżeli sytuacja rodziny uległa pogorszeniu, to w przypadkach określonych w ustawie, dochodu utraconego nie uwzględnia się. Utrata dochodu ma miejsce wtedy, gdy członek rodziny nie osiąga już dochodu, ponieważ go utracił, np. w wyniku rozwiązania umowy o pracę. W takiej sytuacji, do dochodu rodziny nie wlicza się dochodu utraconego.

Ważne!!!

Obniżenie wynagrodzenia w ramach wykonywanego zatrudnienia nie jest utratą dochodu i nie ma wpływu na obliczanie dochodu w celu ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego.

Ważne!!!

Przepisów o utracie i uzyskaniu dochodu nie stosuje się do dochodu z tytułu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej i dochodu z tytułu wyrejestrowania lub rozpoczęcia pozarolniczej działalności gospodarczej, jeżeli członek rodziny utracił dochód z tego tytułu i w ciągu 3 miesięcy od dnia utraty tego dochodu, ponownie zatrudnił się u tego samego pracodawcy lub zleceniodawcy lub zamawiającego dzieło lub ponownie rozpoczął pozarolniczą działalność gospodarczą.

Czy od dochodu można odliczyć alimenty płacone na dziecko?

Tak. Kwoty alimentów świadczonych na rzecz innych osób (tj. osób spoza rodziny) są odliczane od dochodu.

Jakich świadczeń nie wlicza się przy ustalaniu dochodu?

Przy ustalaniu dochodu nie wlicza się m.in. świadczeń rodzinnych (z wyjątkiem świadczenia rodzicielskiego), świadczeń z pomocy społecznej oraz wszelkich innych środków, których nie obejmuje definicja dochodu zawarta w ustawie o świadczeniach rodzinnych.

Czy zasiłek rodzinny, świadczenie pielęgnacyjne, alimenty lub stypendia, wlicza się do dochodów branych pod uwagę przy przyznawaniu 500 zł na dziecko?

Przy ustalaniu prawa do świadczenia wychowawczego na pierwsze lub jedyne dziecko, uwzględnia się otrzymywane alimenty oraz stypendia socjalne. Zasiłek rodzinny oraz świadczenie pielęgnacyjne nie wlicza się do dochodu rodziny.

W jaki sposób będzie ustalany mój dochód, jeśli prowadzę działalność opodatkowaną na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne?

Jeśli osoba ubiegająca się o świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko lub członek jej rodziny prowadzi działalność opodatkowaną w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych lub karty podatkowej, do wniosku należy dołączyć zaświadczenia z urzędu skarbowego zawierające dane dotyczące opodatkowania tej działalności.

W takim przypadku, podstawą ustalenia dochodu z działalności podlegającej opodatkowaniu na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym jest dochód ogłaszany corocznie, w drodze obwieszczenia, przez ministra właściwego do spraw rodziny w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” w terminie do dnia 1 sierpnia każdego roku – przed 1 sierpnia 2017 r. zostanie opublikowane takie obwieszczenie dotyczące dochodu z roku 2016.

Czy urzędnicy w ośrodków pomocy społecznej mają dostęp do informacji o dochodach Polaków, którzy występują o 500 zł na dziecko?

Gromadzenie danych o dochodach odbywa się w ten sam sposób, jak dotychczas i tak samo, jak ma to miejsce w przypadku innych świadczeń. Gminny organ właściwy przyznający świadczenia wychowawcze ma dostęp do podstawowych informacji o dochodach opodatkowanych podatkiem dochodowym od osób fizycznych, składających się na dochód, na podstawie którego przyznawane jest świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko.

Czy samotni rodzice również dostaną wsparcie z Programu?

O świadczenie wychowawcze może ubiegać się każda rodzina bez względu na stan cywilny rodziców. Otrzymają je, po spełnieniu warunków ustawowych, zatem zarówno rodziny, w których rodzice są w związku małżeńskim, rodzice pozostający w nieformalnych związkach, jak i **rodziny niepełne**, choć **w tym przypadku do uzyskania prawa do świadczenia wychowawczego koniecznym jest, aby na dane dziecko zostały ustalone alimenty od drugiego rodzica, chyba że z przyczyn obiektywnych jest to niemożliwe**, gdyż np. drugi z rodziców nie żyje, ojciec dziecka jest nieznan.

Rodziny niepełne, obok świadczenia wychowawczego mogą też otrzymać świadczenia z funduszu alimentacyjnego, czy zasiłek rodzinny z dodatkami na podstawie przepisów ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Jak liczyć dzieci z tzw. patchworkowych związków?

Jeżeli rodzice obok dzieci z poprzednich związków posiadają jeszcze wspólne dziecko, do składu rodziny wlicza się wszystkie mieszkające z nimi i pozostające na ich utrzymaniu dzieci. Jeśli rodzice rozwiedzeni, żyjący

w separacji lub w rozłączeniu, zgodnie z orzeczeniem sądu, sprawują opiekę naprzemienną nad danym dzieckiem w porównywalnych i powtarzających się okresach, to każdy z rodziców ma prawo uwzględnić to dziecko w składzie rodziny i każdemu z rodziców, po spełnieniu warunków ustawowych, przysługuje świadczenie wychowawcze na to dziecko w wysokości połowy kwoty świadczenia przysługującego za dany miesiąc świadczenia, czyli co do zasady 250 zł.

Jak świadczenie w ramach Programu „Rodzina 500+” jest wypłacane w przypadku rodziców, którzy się rozwodzą?

Świadczenie przysługuje temu z rodziców, który z dzieckiem zamieszkuje i na którego utrzymaniu dziecko pozostaje. Istotne jest jednak, że do czasu rozwodu lub separacji orzeczonych prawomocnymi orzeczeniami sądu współmałżonkowie tworzą rodzinę.

Czy dzieciom, które znajdują się w tzw. pieczy zastępczej, 500 zł nie będzie przysługiwać?

Do rodzin zastępczych kierowane jest odrębne wsparcie w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej - w takim wypadku podstawowe wsparcie kształtuje się na poziomie nie niższym niż 660 zł (rodziny spokrewnione) oraz 1000 zł (rodziny niespokrewnione). Dodatkowe wsparcie w wysokości 500 zł otrzymają także rodziny zastępcze, **rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego** na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Kto ma prawo pobrać pieniądze jeżeli rodzice sprawują opiekę nad dzieckiem w ramach opieki naprzemienną? Czy są one dzielone?

Jeśli rodzice rozwiedzeni, żyjący w separacji lub w rozłączeniu, zgodnie z orzeczeniem sądu, sprawują opiekę naprzemienną nad danym dzieckiem w porównywalnych i powtarzających się okresach, to każdy z rodziców ma prawo uwzględnić to dziecko w składzie rodziny i każdemu z rodziców, po spełnieniu warunków ustawowych, przysługuje świadczenie wychowawcze na to dziecko w wysokości połowy kwoty świadczenia przysługującego za dany miesiąc świadczenia, czyli co do zasady 250 zł.

Moja nieletnia córka ma dziecko i jest samotna. Ja opiekuję się nią i wnuczką. Czy mogę wystąpić o 500 zł na dziecko?

Tak, może się Pani ubiegać o świadczenie wychowawcze na nieletnią córkę. Z kolei córka może wystąpić o świadczenie na własne dziecko. Jeżeli nieletnia matka ukończyła 13 lat, to zgodnie z art. 15 Kodeksu cywilnego ma ograniczoną zdolność do czynności prawnych. W takim przypadku, za zgodą przedstawiciela ustawowego (rodzica) może złożyć osobiście wniosek o świadczenie wychowawcze na własne dziecko.

Czy projekt zakłada kontrolę wydatkowania przyznanych środków?

Ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci zawiera możliwe do zastosowania w nadzwyczajnych sytuacjach, mechanizmy zapobiegające marnotrawieniu świadczeń lub wydatkowaniu świadczenia niezgodnie z jego przeznaczeniem. Takie samo rozwiązanie obowiązuje od wielu lat w ustawie o świadczeniach rodzinnych. W przypadku sygnałów o marnotrawieniu świadczenia, może zostać przeprowadzony wywiad środowiskowy, aby ustalić jak wygląda sytuacja w danej rodzinie. Pracownicy ośrodków pomocy społecznej z reguły wiedzą, gdzie mogą być problemy, sytuacje patologiczne w rodzinie. W przypadku potwierdzenia informacji o marnotrawieniu świadczenia wychowawczego (na podstawie np. informacji od pracownika socjalnego), pracownik gminnego organu wypłacającego świadczenie wychowawcze może zdecydować o przekazywaniu osobie świadczenia wychowawczego w całości lub w części w formie pomocy rzeczowej (np. żywność, ubrania, lekarstwa, itp.) lub opłacania usług (np. opłata za pobyt dziecka w żłobku, przedszkolu, itp.).

Jakie będą konsekwencje uniemożliwienia wywiadu środowiskowego? Sama próba jego przeprowadzenia nie musi się kończyć sukcesem, jeśli strona nie wpuści pracownika socjalnego do domu.

Konsekwencją uniemożliwienia przeprowadzenia wywiadu środowiskowego jest bądź odmowa przyznania świadczenia wychowawczego, bądź wstrzymanie jego wypłaty.

Czy rodziny mieszkające za granicą będą mogły pobierać świadczenie?

Podstawowym warunkiem otrzymania świadczenia wychowawczego, zgodnie z zapisem art. 1 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, **jest zamieszkiwanie Polsce**. Świadczenie wychowawcze nie przysługuje więc rodzicom, którzy nie zamieszkują w Polsce lecz za granicą i bez znaczenia pozostaje np. fakt posiadania obywatelstwa polskiego, czy nawet posiadania formalnego meldunku w Polsce (istotne jest, że w przypadku pobytu za granicą w innym państwie UE, EOG lub Szwajcarii, prawo do świadczenia wychowawczego ustalane jest w oparciu o unijne przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego). Gminne organy właściwe mogą weryfikować warunek zamieszkiwania w Polsce w zewnętrznych bazach danych, np. w bazach danych ubezpieczenia zdrowotnego, a w przypadku wątpliwości co do spełnienia warunku zamieszkiwania w Polsce, gminny organ właściwy będzie mógł wezwać rodzica ubiegającego się lub otrzymującego świadczenie wychowawcze do osobistego stawiennictwa w celu potwierdzenia zamieszkiwania w Polsce.

Cudzoziemcy a świadczenie wychowawcze

W określonych przypadkach świadczenie z Programu "Rodzina 500+" otrzymać mogą również cudzoziemcy. W przypadku cudzoziemców obywateli UE/EOG i Szwajcarii, analogicznie jak wobec Polaków przebywających za granicą w tych krajach, stosuje się przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz inne umowy międzynarodowe wiążące nasz kraj. W przypadku pozostałych obcokrajowców, którzy przebywają w Polsce na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji oraz tych, którzy posiadają tytuł pobytowy dający prawo do pracy w Polsce, jednym z warunków przyznania świadczenia jest zamieszkiwanie w Polsce wraz z rodziną.

Jak można dokonać wypłaty?

Świadczenie wychowawcze jest wypłacane w wybrany przez rodziców sposób. Oznacza to, że środki mogą być wypłacone na rachunek bankowy rodzica. Ponadto, organ właściwy może uwzględnić także inny sposób wypłaty świadczenia wychowawczego, np. przekazem pocztowym, czy gotówką w kasie, biorąc pod uwagę dotychczasową praktykę w zakresie wypłaty świadczeń oraz możliwości organizacyjne i techniczne danej gminy/urzędu. Decyzja w tym zakresie należy do gminy.

Czy mimo, że pracuję za granicą, dostanę 500 zł na dziecko?

Jeśli osoba składająca wniosek lub członek wskazanej we wniosku rodziny przebywa poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej - w państwie Unii Europejskiego Obszaru Gospodarczego lub w Szwajcarii, a wyjazd/pobyt ten nie ma charakteru turystycznego, leczniczego lub nie jest związany z podjęciem przez dziecko kształcenia poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, to gmina przekazuje wniosek wraz z dokumentami marszałkowi województwa (od 1 stycznia 2018 r. wojewodzie) w celu jego rozpatrzenia i ustalenia, czy nie mają zastosowania unijne przepisy o koordynacji systemu zabezpieczeń społecznych. Ma to na celu wyeliminowanie niedopuszczalnej w przepisach unijnych sytuacji pobierania na te same dzieci podobnych świadczeń w dwóch lub większej liczbie państwach UE/EOG/Szwajcarii jednocześnie.